

II Міжнародна
науково-практична
конференція

**Трансформація
освіти в контексті
процесів глобалізації**

Матеріали

17 квітня 2024 р.

м. Дніпро, Україна

II International
scientific and practical
conference

**Transformation of
education in the context of
globalization processes**

Proceedings

April 17, 2024

Dnipro, Ukraine

Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Дніпро, 17 квітня 2024 р). Research Europe, 2024. 162 с.

До збірника ввійшли матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції "Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації", яка відбулася 17 квітня 2024 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Публікується в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та публікуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

UDC 37

Transformation of education in the context of globalization processes : proceedings of the II International scientific and practical conference / International Humanitarian Research Center (Dnipro, 2024, April 17). Research Europe, 2024. 162 p.

The collection includes the proceedings of the II International scientific and practical conference "Transformation of education in the context of globalization processes", which took place on 17th April 2024. The collection is aimed at scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the wider public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

Published in the author's edition

The collection's proceedings are presented in the author's edition and published in the original language. The authors of published materials hold complete responsibility for the precision of facts, proper nouns, quotes, statistical data, industry terminology, and other information presented.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, it is mandatory to cite the authors when using scientific ideas and materials from this collection.

**Research
Europe.org**

IHR INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© International Humanitarian
Research Center, 2024

© Research Europe, 2024

Official website: researcheurope.org

ЗМІСТ

.....

TABLE OF CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

.....

SECTION 1. THEORY AND TEACHING METHODS

Пен Бохан

Музикальність як цільовий компонент музично-освітньої діяльності учнів: проблемологія питання. 11

Степаненко О. І.

Лексичний підхід у викладанні англійської мови для студентів ІТ спеціальностей. 16

Чижевський Б. Г.

Глобальні трансформації формують пріоритетні напрями розвитку освіти України. 20

СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В ОСВІТІ

.....

**SECTION 2. INFORMATION TECHNOLOGIES
AND INNOVATIVE METHODS IN EDUCATION**

Дем'яненко В. Б., Дем'яненко В. М., Савченко І. М.

Когнітивні сервіси відображення картини світу в цифрових системах знань. 26

Корнійчук М.

Польський досвід реформування системи вищої освіти. 29

Kravchenko, A., Povar, V.

The relevance of the mass media influence on the motivation of English language learning by students of economic specialities. 33

Мартиненко Л. А.

Інноваційний потенціал реформ освіти сучасної Великої Британії для України. 37

Надточій І. І., Маркова Є. Ю., Кардава К. С., Гречко В. В.

Штучний інтелект в сучасній вищій освіті:

переваги, недоліки, перспективи. 43

Цюпак С.

Роль цифровізації у закладах загальної середньої освіти. 46

Шевчук Б. В.

Категорії архітектури веб-додатків в залежності від шаблонів

розробки та розгортання програмного забезпечення. 51

СЕКЦІЯ 3. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

. . . . .

SECTION 3. PRESCHOOL EDUCATION

Голота Н. М., Карнаухова А. В.

Діалогові технології в освітній взаємодії

з дітьми раннього та дошкільного віку. 56

Денисенко Д. С.

Патріотичне виховання дітей в контексті теорії поколінь. 60

Шадюк О. І., Хомич Н. М.

Особливості виявлення рівня сформованості

самостійності у дітей старшого дошкільного віку. 62

Шадюк О. І., Чернобай О. Б.

Особливості визначення сформованості

взаємодопомоги дітей дошкільного віку. 66

СЕКЦІЯ 4. ШКІЛЬНА ОСВІТА

. . . . .

SECTION 4. SCHOOL EDUCATION

Алексєєнко Т. Ф.

Антидискримінаційна модель розвитку освіти як

вимога і потреба сучасного глобалізованого світу. 71

Іванова І., Засік М. М.

Розвиток творчих здібностей учнів закладу загальної

середньої освіти як психолого-педагогічна проблема. 74

Онаць О. М., Попович Л. М.

Стиль лідерства керівника закладу загальної середньої освіти в управлінні трансформаційними процесами. 79

Пометун О. І.

Навчання українських дітей за кордоном: проблеми і рішення. 82

Радкевич О.

Актуальні компетентності педагогічних працівників у контексті цифровізації освітнього процесу. 86

Химич М. А.

Дидактичні можливості цифрових технологій у роботі вчителя початкових класів. 91

СЕКЦІЯ 5. ВИЩА ОСВІТА

. . . . .

SECTION 5. HIGHER EDUCATION

Лопатюк О. В.

Увага в професійній діяльності майбутніх авіаційних фахівців. 94

Уліщенко В. В., Хайтович М. В., Уліщенко А. Б.

Актуальні питання розвитку медичної педагогіки. 96

Федонюк В. В.

STEM-освіта у системі підготовки екологів у закладах вищої освіти. 99

Шкодин А. В., Пархоменко О. П.

Сучасні підходи до викладання дисципліни "БЖД, основи цивільного захисту та охорона праці". 102

СЕКЦІЯ 6. ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

. . . . .

SECTION 6. ADULT EDUCATION

Драгунова В. В.

Проектування консалтингової діяльності у закладі вищої освіти в контексті процесів глобалізації. 107

Каркач А. В.

Освіта людей літнього віку як
складова активного довголіття. 110

Небеленчук І. О.

Шляхи зацікавлення книжкою та
способи мотивації до читання. 112

СЕКЦІЯ 7. ТОЧНІ ТА ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

. . . . .

SECTION 7. EXACT AND NATURAL SCIENCES

Бохонов Ю. Є.

Тензорні методи в диференціальному
численні багатовимірних відображень. 117

Корнієнко В. І.

Використання сучасних досягнень фізики та
інформаційних технологій у розвитку репродуктології. 121

Obikhod, T. V.

A metric approach to modern high energy physics. 125

СЕКЦІЯ 8. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

. . . . .

SECTION 8. SOCIAL AND HUMANITARIAN SCIENCES

Гросевич Т. В.

Типи персонажів детективного жанру. 129

Kozobrodova, D. M., Yershova-Babenko, I. V.

On the question of the theory of complex systems in
the context of human psychomericity and social reality. 133

Лапшина Н. О., Шульган С. В.

Вплив інформаційної напруги на
психоемоційний стан особистості. 136

Ляшов Н. М.

Кореляція поняття злочину у полінауковому просторі. 140

Мороз Р. А.

Дослідження психоемоційного стану педагогічних працівників. 143

Скакунова О.

Психологічні шляхи подолання тривожності у молоді в умовах війни. 147

Сук П. Л.

Обернений метод амортизації необоротних активів на основі чистого валового прибутку. 149

СЕКЦІЯ 9. ІНОЗЕМНІ МОВИ

. . . . .

SECTION 9. FOREIGN LANGUAGES

Nazarenko, A. H., Demchenko, N. V.

How to maximize students' speaking time in language learning classrooms. 156

Сак Є. Р., Іщенко Т. М.

Мас-медіа як ефективний інструмент для вивчення студентами фахової іноземної мови. 158

СЕКЦІЯ 3. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

.....

SECTION 3. PRESCHOOL EDUCATION

Голота Н. М.,

УДК 373.2.091.33-027.22:316.454.5(043)

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, м. Київ

Карнаухова А. В.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри дошкільної освіти,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, м. Київ

ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Інноваційні трансформації, що відбуваються в сучасному освітньому середовищі, нові соціокультурні ситуації та вимоги суспільства посилюють акцент на важливості дошкільної освіти. Це допомагає розуміти значення ранніх етапів життя та процесу формування особистості. У сучасних умовах проблема формування комунікативної компетентності з перших років життя стає особливо актуальною, оскільки вона визначається здатністю до взаємодії з іншими людьми, такими як вихователі та однолітки. Завдяки комунікативним навичкам у дітей в дошкільному віці формується навички спілкування, вміння працювати в групі, а також усвідомлення власного місця в суспільстві та повага до можливостей інших. Це важливий аспект орієнтації в постійно змінному світі, адаптації до нових умов та ефективної співпраці в гармонії з іншими.

На сьогодні діалогові технології є, безперечно, тією компонентною, що забезпечує реалізацію всіх особистісно орієнтованих технологій в освітній процес закладу дошкільного освіти. Так, дійсно, діалогова взаємодія передбачає не лише налагодження ефективної комунікації, врахування життєвого досвіду, потреб та інтересів кожного суб'єкта освітньої взаємодії, але й дозволяє створювати індивідуальну освітню траєкторію кожного вихованця та відповідний психолого-педагогічний супровід. У центрі освітньої взаємодії, яка ґрунтується на засадах діалогової взаємодії, знаходиться особистість з її самобутнім та неповторним ставленням до навколишнього.

В цьому аспекті слід пам'ятати про те, що у діалозі є головне, а саме – заклик до співучасті, до взаєморозуміння, до спільного пошуку рішень. Діалог, насамперед, є обміном індивідуальними точками зору всіх його учасників щодо проблеми, що розглядається. Не зважаючи на інколи суголосні, а інколи – суперечливі точки зору на одну й ту ж проблему, в результаті діалогу утворюється єдине смислове поле, яке дозволяє всім учасникам зрозуміти і саму проблему, і один одного.

Діалог як одна з форм педагогічного спілкування і взаємодії в освітньому процесі привертає до себе увагу науковців, вихователів, педагогів, тому, що саме у ньому найбільше може розкритися і проявитися рівноправність взаємозалежних суб'єктів. Крім цього, діалог є підґрунтям діалогічного підходу до організації освітньої взаємодії в пізнанні та спілкуванні загалом.

Таким чином, можна констатувати, що діалог виступає: як спосіб спілкування між людьми, де визнається цінність суб'єкт-суб'єктної взаємодії, а в співрозмовникові визнається наявність глибокого духовного "Я"; як спосіб обміну інформацією, де обмін інформацією сприяє не лише набуттю нових знань та удосконаленню, збагаченню вже наявних, але й формуванню на цій основі власних смислів; як спосіб взаємодії, де відбувається взаємозбагачення соціального досвіду і становлення особистісної позиції кожного.

Особливості застосування діалогових технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти вивчаються багатьма дослідниками, серед них: Н. Гавриш, І. Луценко, В. Рагозіна та інші. Аналіз досліджень з означеної проблеми дає підставити стверджувати, що діалогові технології в освітньому процесі ЗДО розглядаються: 1) як інструменти налагодження партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу; 2) як засіб проектування індивідуальної освітньої траєкторії кожного вихованця; 3) можливість забезпечення підготовки особистості до реалій сучасного суспільства, яке динамічно розвивається, вдосконалюється та характеризується інформаційною насиченістю; 4) інструмент встановлення взаємин, що спрямовані на забезпечення емоційної підтримки та психологічного захисту дитини.

Практика сучасної дошкільної освіти потребує нової педагогічної етики, яка ґрунтується на засадах не рольового, а особистісного спілкування та забезпечує взаємоповагу, підтримку, паритетність, довіру, співробітництво та співтворчість педагога та дитини. Це потребує побудови спілкування на засадах особистісного діалогу як його основної форми, залучення до обговорення побаченого та почутого, проектування різних життєвих ситуацій, зокрема спеціально змодельованих ситуацій вибору, ситуацій успіху.

Зазначимо, що діалог є важливим і для найменших: дитина раннього віку, яка недосконало вимовляє слова, водночас хоче донести до дорослого інформацію про те, що вона почула й побачила, поділитися своїми враженнями. Відтак дорослому слід організовувати діалог з дітьми раннього віку таким чином, щоб кожен вихованець відчував себе повноцінним учасником діалогу.

На сьогодні перед науковцями та практиками дошкільної освіти постає завдання пошуку нових підходів до психолого-педагогічного супроводу кожного вихованця в освітньому процесі закладу дошкільної освіти, а це, у свою чергу, стає підґрунтям для діалогічного підходу до організації освітньої взаємодії у різних формах та видах діяльності. Саме діалог має міжособистісний суб'єкт-суб'єктний характер, діалог, заснований на паритеті всіх учасників освітнього процесу, спонукає до співпраці у генерації нових ідей, думок, поглядів.

Зазначимо, що вихователь в освітній взаємодії з дітьми будь-якої вікової групи має бути активним учасником діалогу; фасилітатором, роль якого передбачає надання допомоги дітям не лише у забезпеченні вільного висловленні їх думок та гіпотез, навіть, якщо вони помилкові; спостереження за спробами дітей вирішити поставлені завдання, а не нав'язування своєї думки, але й у створенні умов для вільного висловлювання дітей, надання їм ініціативи ведення діалогу.

Дослідження науковців Н. Гавриш І. Луценко та інших свідчать, що діалогові технології сприяють розвитку як особистісних, так і групових, соціально-орієнтованих якостей, а саме: згуртованість, готовність до співпраці, довіра, взаємоповага та увага один до одного.

Аналіз досліджень науковців та здобутки практики дошкільної освіти дозволяють стверджувати, що найбільш поширеними діалоговими технологіями в освітній практиці ЗДО є: технології ситуативного моделювання, ігрові технології зокрема гра-квест. Технології ситуативного моделювання передбачають використання різних життєвих ситуацій для спонукання дитини до опису предметів та об'єктів, розповідання про різні події, переказування змісту улюблених книжок та мультфільмів; забезпечують вправлення дитини до звернення до дорослого та однолітка, висловлювання своєї власної думки, аргументування.

До технологій ситуативного моделювання відносять такі інтерактивні технології, як: імітація, симуляція, рольова гра, драматизація.

На нашу думку, дітям старшого дошкільного віку можна запропонувати такі спеціально змодельовані ситуації, які дозволять вихованцям не лише знайти способи вирішення ситуації, але й розкрити свої ставлення до неї, виразити свої почуття. Наприклад, спроектувати діалог відповідно до уявної ситуації: зникла улюблена іграшка дитини й вона має описати її так, щоб той, хто знайшов

іграшку, одразу зрозумів, хто її господар. Для цього важливий не монолог дитини, де вона описує свою улюблену іграшку, а саме діалог з нею: чому саме ця іграшка є улюбленою, коли і як вона в тебе з'явилася тощо. Важливим видається в процесі створення таких ситуацій спонукати дітей розповідати не лише про те, що вони бачать, відчувають тут і зараз, але й розкривати враження про минулі події, ділитися своїми емоціями.

Розвитку діалогічної взаємодії в освітньому процесі закладу дошкільної освіти сприяє й технологія, в основу якої покладено дослідницько-пошукова командна гра-квест.

В перекладі з англійської "quest" означає "пошук". Таким чином, організація гри-квесту розглядається як тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з пригодами або грою. В різноманітних визначеннях квесту спільним є його трактування як проблемного завдання, спрямованого на пізнавальну та дослідницьку діяльність, розвиток критичного, логічного, аналітичного та творчого мислення дітей. В освітньому процесі закладу дошкільної освіти ми розглядаємо гру-квест не лише як цікаву, захоплюючу гру, що спрямовує пізнавальну активність дітей, але й як забезпечення можливості для них обговорити пошук нових рішень поставленого завдання. При відсутності злагодженої взаємодії між учасниками неможливо досягти поставленої мети, тому в процесі гри діти активно й жваво обговорюють шляхи вирішення завдання. Таким чином, гра-квест є діалогічною за своєю сутністю. Дитина, яка може чітко висловлювати свої думки, виявляти ініціативу, аргументувати свою позицію, здатна "захопити" грою чи своїми ідеями інших дітей.

Водночас слід пам'ятати, що сама по собі колективна гра не гарантує діалогічної взаємодії, вихователю необхідно не лише брати активну участь у діалозі, але й створювати умови для активного спілкування дітей.

Отже, важливими в контексті діалогічного спілкування є ігри-драматизації. Існує думка, що й творчість дітей і можливість їх спілкування в процесі драматизації обмежується змістом твору. Але при правильній організації діти можуть урізноманітнювати діалоги своїх персонажів, привносячи щось нове.

Список використаних джерел

1. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія / С. А. Васильєва, Н. В. Гавриш, В. В. Рагозіна. за наук. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.

2. Дудник Н., Карпенко О., Свйонтік О. Сучасні технології дошкільного виховання : навчальний посібник для студентів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Дрогобич: ДДПУ ім. Івана Франка, 2023. 300 с.

3. Дурманенко О. Л. Освітня діяльність у групах раннього віку: навч.-метод. посіб. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 188 с.

4. Ліннік О. О. Рівні діалогічної взаємодії в освітньому середовищі ВНЗ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2012. Вип. 25. С. 119–122.

Денисенко Д. С.,
здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Національний університет "Чернігівський
колегіум" імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів

УДК 373.3/.5.035:172.15

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

Актуальність дослідження. У сучасному світі, де цінності та ідеологічні орієнтири постійно змінюються, питання патріотичного виховання дітей набуває все більшої актуальності. Сьогодні як ніколи важливо допомогти молодому поколінню зрозуміти цінності, історію та культуру своєї країни, розвинути почуття гордості за свою державу та готовність її захищати. То ж нами було цікаво розглянуто патріотичне виховання через теорію поколінь.

Теорія поколінь – це сукупність соціально-наукових підходів, що досліджують вплив поколінь на розвиток суспільства. Незважаючи на те що гіпотеза поколінь існує вже давно, її сучасне розуміння та популяризація пов'язані з роботою двох американських дослідників: Нейла Хоува та Вільяма Штрауса. У ній розглядається особливості поколінь.

Покоління бекі-бумерів, народжене післявоєнних років, пережило період великого патріотизму в нашій країні. Це покоління виросло під час холодної війни, і загроза комунізму підживлювала сильне почуття національної гордості та бажання захистити українські цінності [1, с. 11]. Патріотичне виховання в цей час наголошувало на важливості служіння своїй країні, і багато бекі-бумерів продовжували служити в армії або продовжували кар'єру на державній службі. Патріотичне виховання покоління бекі-бумерів прищепило глибоке почуття лояльності до України, яке продовжує впливати на їхні цінності та переконання сьогодні.